

Åtte anbefalinger til drift av frivilligsentraler

Baseres på 30 års erfaring har Norges Frivilligsentraler (NFS) samlet 8 anbefalinger til drift av frivilligsentraler. Anbefalingene skal styrke frivilligsentralene som gjenkjennelige og profesjonelle aktører, og bidra til å utvikle en felles forståelse for viktigheten av frivilligheten som en *fri og uavhengig sektor, som utvikles på de frivilliges premisser.*

Våre 8 anbefalinger

En frivilligsentral bør:

1. ha en daglig leder i fast stilling
2. ha egne vedtekter
3. ha et eget styre hvor frivilligheten er i flertall
4. ha en samarbeidsavtale med kommunen
5. ha minst 40% lokal finansiering i tillegg til statstilskuddet
6. kalle seg en frivilligsentral og benytte Norges Frivilligsentralers grafiske profil
7. disponere egnede lokaler
8. være et supplement til kommunale tjenester, ikke en erstatning for

NFS ser disse anbefalinger som grunnmuren for suksessen i frivilligsentralene, og vi oppfordrer alle frivilligsentraler til å ta disse med i sitt eget arbeid.

Lokale tilpasninger defineres av den enkelte sentral, og bør beskrives i lokale vedtekter og samarbeidsavtaler.

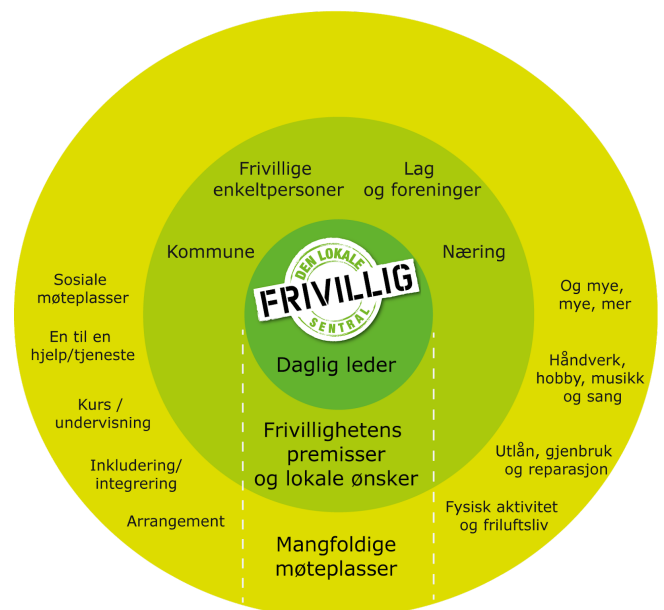
Lengre ned i dokumentet kommer mer utfyllende forklaringer og kommentarer til punktene. De 8 anbefalingene er ment å støtte opp under vår definisjon av en frivilligsentral, arbeidsmodell og kriterier til medlemskap, vi legger disse også inn her så man ser sammenhengen:

Definisjon og arbeidsmodell

NFS definerer frivilligsentraler slik:

Frivilligsentraler er mangfoldige møteplasser bygget på frivillighetens premisser og lokale ønsker, ivaretatt av ansatte i samhandling med frivillige, lag & foreninger, næring og kommune.

Denne definisjonen visualiserer i følgende arbeidsmodell:

Kriterier for medlemskap

For å bli medlem i Norges Frivilligsentraler må en frivilligsentral tilfredsstille følgende kriterier:

1. Er en lokalt forankret møteplass som drives ut fra lokale forutsetninger og behov.
2. Initierer, mobiliserer og samordner lokal frivillig innsats i et samarbeid mellom frivillige ildsjeler, lag/foreninger og det offentlige.
3. Er åpen for alle, og jobber for å inkludere alle som har lyst til å delta i ulike former for frivillig arbeid.
4. Utvikles av menneskene som er tilknyttet sentralen.

Forklaring/kommentar til punktene

1. Daglig leder

En frivilligsentral bør ha en daglig leder i fast stilling.

Frivilligheten og de frivillige skal organiseres og koordineres. En frivilligsentral bør ha en fast ansatt som har hovedansvaret for den daglige drift. Det anbefales sterkt en 100 % stilling som hovedansvarlig, uavhengig av kommunen eller bydelens størrelse. Sentralen bemannes utover denne med tilstrekkelig antall årsverk ut fra det ansvar som er gitt, og de oppgaver som ønskes løst, av eier.

2. Vedtekter

En frivilligsentral bør ha egne vedtekter.

Alle frivilligsentraler bør ha egne vedtekter, som klargjør hvordan sentralen drives og hvor ansvar og myndighet er plassert. Dette gjelder også alle sentraler som er en del av en annen organisasjon, som f.eks. en kommune. Vedtektene bør definere formål, organisasjonsform, roller og ansvar, beslutningsstruktur (ink. forretningsorden for årsmøtet), fullmaktsstruktur, og regler for virksomheten og driften.

3. Eget styre

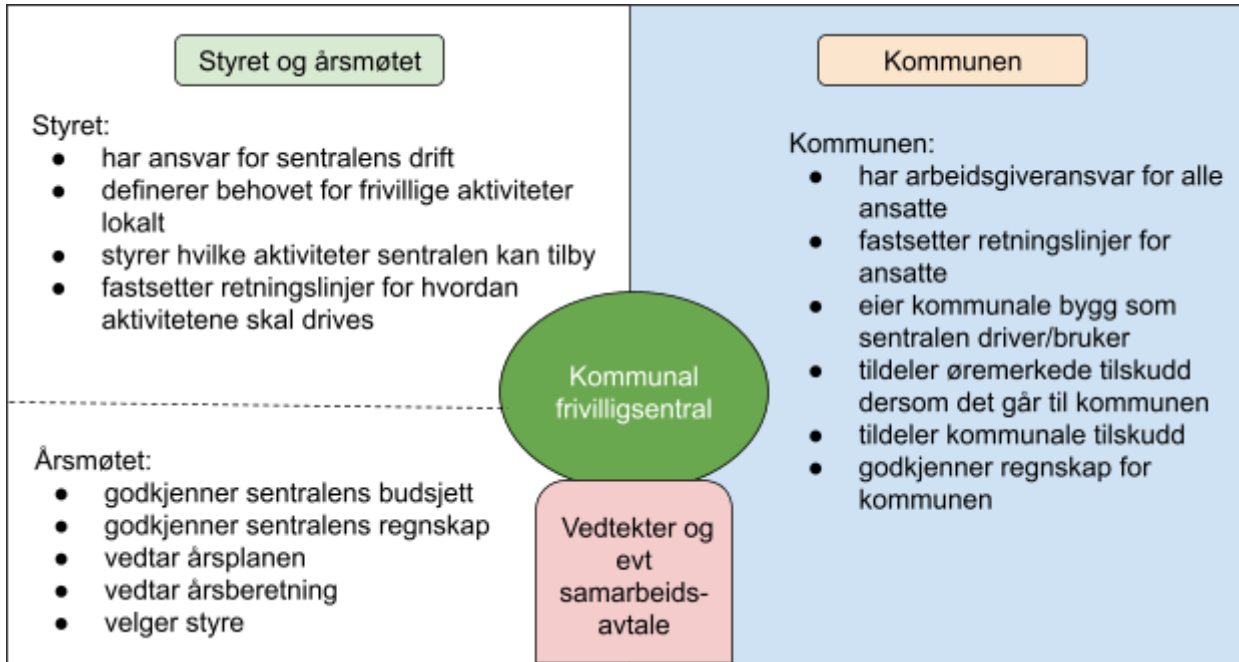
En frivilligsentral bør ha et eget styre hvor frivilligheten er i flertall.

For å sikre at frivilligsentralen bygger på frivillighetens premisser og lokale ønsker bør alle sentraler ha et styre, også kommunale sentraler. Dette fordi frivillighet ikke er en kommunal tjeneste, og den store ressursen vår er frivillige, som skal koordineres og veiledes, men som ikke kan instrueres og beordres som ansatte. Det er videre vesentlig at frivilligheten selv blir hørt og er representert i styringen av frivilligsentralen.

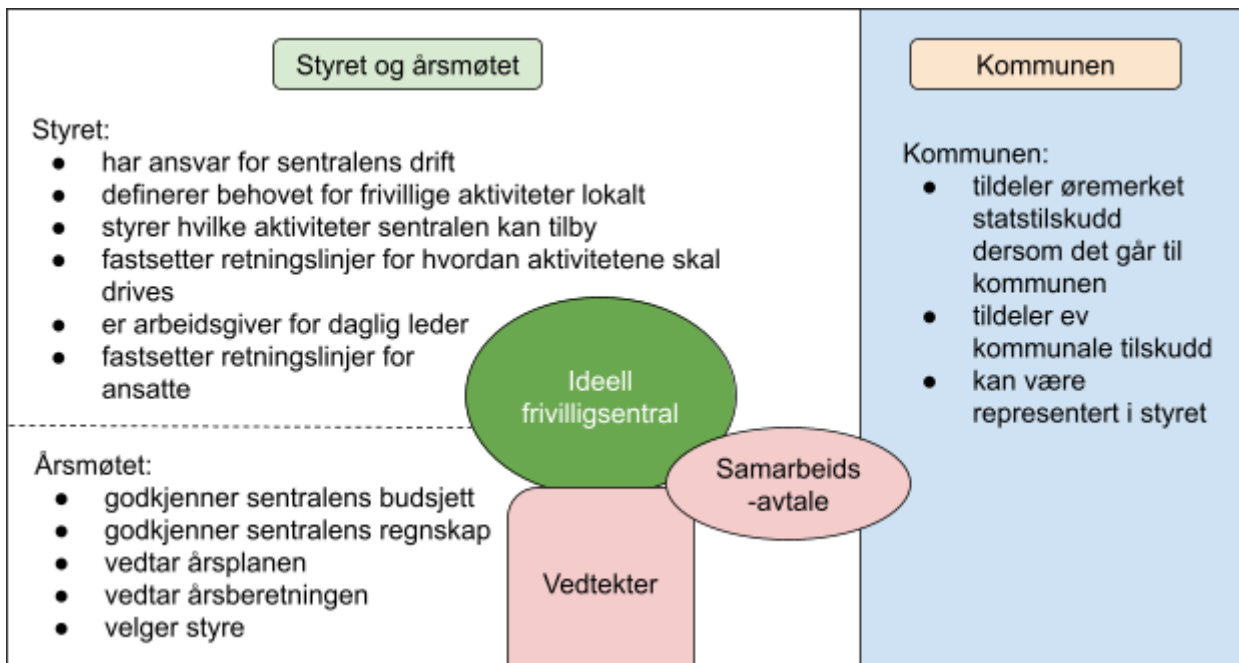
Styret har ansvaret for at sentralen fungerer etter intensjonen. Styret har også en viktig oppgave når sentralen opplever ekstraordinære utfordringer internt eller eksternt.

Styrets og årsmøtets funksjon vil variere noe med typen organisasjon som driver/eier sentralen. Ansvarsfordeling bør som nevnt i pkt 2 defineres i sentralens vedtekter. Følgende illustrasjoner er eksempler på mulig ansvarsfordeling i en kommunal og en ideell sentral:

Eksempel på «styret og årsmøtet» hos en kommunal frivilligsentral:

Eksempel «styret og årsmøtet» hos en ideell frivilligsentral:

NFS har laget et eget [skriv](#) om roller og ansvar/oppgaver for daglig leder og styre.

4. Samarbeidsavtale

En frivilligsentral bør ha en samarbeidsavtale med kommunen.

Hensikten med en samarbeidsavtale er å fastslå rammene for hvordan kommunen og frivilligsentralen skal forholde seg til hverandre, og hvilke forventninger partene har til hverandre. Med god dialog og en tydelig avtale utvikles god samhandling, og forståelse for hverandres ansvars- og arbeidsområder og hvilke muligheter man kan oppnå sammen.

For kommunalt eide frivilligsentraler kan gode vedtekter dekke behovet for en samarbeidsavtale, det kommer ann på strukturen i den enkelte sentral og bør vurderes lokalt.

Eksempel på en samarbeidsavtale: bokmål: [Word](#). nynorsk: [Word](#)

5. Lokal finansiering

En frivilligsentral bør ha minst 40% lokal finansiering i tillegg til statstilskuddet.

Krav om 40% lokal finansiering lå tidligere til grunn for å få utbetalt statstilskuddet. For å ha en daglig leder ansatt i 100% samt et visst driftsbudsjett bør dette være et minimum for å drifte en seriøs og profesjonell frivilligsentral.

6. Navn og grafisk profil

En frivilligsentral bør kalle seg en frivilligsentral og benytte Norges Frivilligsentralers grafiske profil.

For å kunne fronte vårt viktige arbeid lokalt og nasjonalt er gjenkjennelighet og en felles identitet viktig. Det normale vil da være at sentralen har et egennavn + *frivilligsentral* i navnet. Egennavnet kan da si noe om geografi, type frivilligsentral, type organisasjon som driver sentralen etc.

For ytterligere å bygge kjennskap om merkevaren bør frivilligsentraler benytter den felles utarbeidede grafiske profilen fra NFS.

7. Lokaler

En frivilligsentral bør disponere egnede lokaler.

En frivilligsentral trenger ikke eie noe, men bør i alle fall ha lokaler til disposisjon hvor det er mulig å gjennomføre «møter mellom mennesker» på en god måte, og hvor lokalbefolkningen opplever frivilligsentralen som den ansvarlige aktør/arrangør.

8. Supplement

En frivilligsentral bør være et supplement til kommunale tjenester, ikke en erstatning for.

Det må skilles mellom lovpålagte kommunale tjenester, andre offentlige tjenester og frivillighet. Både når det gjelder hvem som utfører tjenesten og hva man kan forvente av den som utfører tjenesten. En kommune kan ikke la frivillige overta for egne ansatte og utføre lovpålagte eller andre ordinære kommunale tjenester.